

Ministerie van Justitie en Veiligheid

Corona Crime Change Monitor (CCCM)

Nationaal beeld

Reportageweek: Week 43 (maandag 19 t/m zondag 25 oktober 2020)

Over de monitor

Het coronavirus en de daaraan gerelateerde maatregelen hebben een ingrijpend effect op de maatschappij. Naar verwachting is dit ook terug te zien in de criminaliteit, zowel in aantallen als in de verschillende incidentensoorten. Om dit inzichtelijk te maken is deze Corona Crime Change Monitor (CCCM) opgesteld. De cijfers in deze rapportage kunnen door de snelle doorlooptijd en andere methodiek enigszins afwijken van andere gepubliceerde of te publiceren cijfers. De data wordt elke week online gepubliceerd onder andere vanwege nagekomen registraties. Hierdoor staat iedere editie van de CCCM op zichzelf en kunnen aantallen afwijken van vorige edities. Voor de politiedata bekeuringen is vanaf deze editie de selectie uitgesteld; voorheen werden de bekeuringen waarvoor geen transactienummer is ingevuld niet gedelecteerd. Dat wordt vanaf nu wel gedaan. Dit zorgt ervoor dat de aantallen niet ongeveer één vijfde zijn gestegen.

Voorgaande week werd het aantal waarschuwingen genoemd en het deel coronagerelateerde waarschuwingen daarvan. Vanaf deze editie van de CCCM is in de tabel 'Hoofdprocessen politie' het aantal personen opgenomen dat een coronagerelateerde waarschuwing ontving. Een waarschuwing kan aan meerdere personen worden gegeven en deze manier van rapporteren sluit aan bij de manier waarop dat in SGBD-verband wordt gedaan. Om ruimte te maken voor de nieuwe thema's zijn vanwege de (bijlevend) kleine aantallen de thema's 'Overval geld- en voerderspoot' en 'Overval woning' vanaf deze editie weggehaald.

Algemeen beeld week 43

Het aantal geregistreerde misdrijven daalde in de rapportageweek met ruim 7%, een sterkere daling dan we in de afgelopen vier weken hebben gezien. Ook het aantal Aangehouden verdachten daalde en het aantal 112-oproepen bleef laag. Het aantal personen dat werd gewaarschuwd voor het niet naleven van de coronaregels nam in de rapportageweek met 14% toe tot 1.396.

De daling van het aantal verkeersongevallen heeft niet doorgezet; het steg zelfs met 6%. De meeste vormen van criminaliteit die in de CCCM worden gevolgd, daalden. Zakkenrollen stegen met 14%. Het aantal (soging tot) zelfdoding steg met bijna een derde maar is ongeveer gelijk aan het gemiddelde van de coronaperiode. Alle vormen van overlast uit de CCCM daalden, ook leedoverlast, al blijft deze aanzienlijk hoger dan vorig jaar. Een vorm van overlast die vanaf de volgende editie in de CCCM zal worden opgenomen is vuurwerkoverlast. Het aantal vuurwerkincidenten vertoont in de afgelopen periode namelijk een sterke stijging en komt dubbel zoveel voor als in dezelfde periode vorig jaar. Uit de social media analyse blijft een toename van woorden als haat en angst. Ook zit de stijging van termen gerelateerd aan comforttheorieën voort en worden meerdere gemeenten genoemd in combinatie met de zoekterm 'overval'. Tot slot zien we zowel op social media als in de zoekopdrachten een toename in termen gerelateerd aan overlast door vuurwerk, hetgeen correspondeert met het aantal incidenten dat de politie heeft geregistreerd.

Hoofdprocessen politie

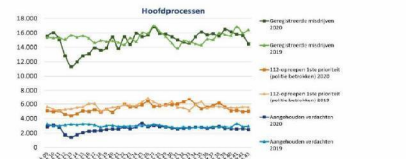
	Reportage week (R)	Voorgaande week (R-1)	Verskil tussen R en R-1	Verskil tussen R2020 en R2019	Gemiddelde 4 recentste weken 2020	Gemiddelde 4 recentste weken 2019	Verskil recentste 4 weken t.o.v. 2019
Geregistreerde misdrijven	14.462	15.605	-7,3%	-12,0%	15.505	36.234	-4,5%
Aangehouden verdachten	2.461	2.375	4,4%	-15,8%	2.535	2.992	-14,2%
112-oproepen (alle oproepen)	4.084	4.032	1,3%	-10,5%	4.021	5.441	-5,4%
Bekeuring Samenleving en zich aanhouding beelden (politie)	95	165	-42,4%	-41,4%	174	183	-29,5%
Bekeuring o.g.v. noodverordening (politie)	454	511	-11,2%	N.v.t. (week 0)	327	0	N.v.t. (week 0)
Bekeuring o.g.v. noodverordening (andere instanties)	3	15	-77,8%	N.v.t. (week 0)	11	0	N.v.t. (week 0)
Bekeuring o.g.v. noodverordening niet (dagje monddiagnose (politie))	1	3	-66,7%	N.v.t. (week 0)	2	0	N.v.t. (week 0)
Bekeuring voor niet (dagje monddiagnose in OV (andere instanties))	15	137	-88,3%	N.v.t. (week 0)	183	0	N.v.t. (week 0)
Gewarschuwd personen (corona)	1.396	1.225	14,0%	N.v.t. (week 0)	718	0	N.v.t. (week 0)

Bron: Politie (BVI). Voor bekeuringen andere instanties: in de bron: CIB, Eijp, gemeentelijke BDA's, staatsboedheer, vervoersbedrijven etc., peildatum 20 oktober 2020

Opmerkingen bij de hoofdprocessen

Het aantal geregistreerde misdrijven daalde in de rapportageweek met ruim 7%, een sterkere daling dan we in de afgelopen weken hebben gezien. In de vier recentste weken daalde het aantal elke week, waar de vier vergelijkbare weken in 2019 een licht stijgende trend vertoonden. Het aantal aangehouden verdachten daalde in de rapportageweek met ruim 15% t.o.v. de voorgaande week en in de recentste vier weken blijft het aantal met ruim 14% achter t.o.v. dezelfde weken in 2019. Het aantal 112-oproepen bleef t.o.v. de voorgaande week nagenoeg gelijk maar blijft, in de afgelopen vier weken, ruim 9% achter bij 2019.

Het aantal bekeuringen dat werd afgegeven kan met terugwerkende kracht naar boven (door nagekomen registraties) worden bijgesteld. In week 43 kregen 1.396 personen een waarschuwing voor het niet naleven van de coronaregels, een stijging van 14% t.o.v. de voorgaande week. De aantallen vertonen in de afgelopen weken een stijging.

BVH-registraties (Incidenten)

	Reportage week (R)	Voorgaande week (R-1)	Verskil tussen R en R-1	Verskil tussen R2020 en R2019	Gemiddelde 4 recentste weken 2020	Gemiddelde 4 recentste weken 2019	Verskil recentste 4 weken t.o.v. 2019
Verkeersongevallen	1.471	1.382	6,0%	-20,1%	1.618	1.995	-19,0%
Woninginbraken (voltooid)	421	429	-1,9%	-37,0%	408	580	-29,7%
Rechtsdelicten	1.892	1.764	6,1%	-14,6%	1.498	1.899	-5,1%
Zakkenrollen	371	118	211%	78,8%	115	771	-84,8%
Bathofbra's	72	80	-9,0%	6,9%	71	68	10,3%
Rechtsdelicten	955	884	8,0%	-17,2%	1.027	1.220	-17,2%
Online, thuis, formidelen	1.410	1.382	2,0%	-28,1%	1.387	1.843	-24,7%
Overlast t.o.m. Alcohol / drugs	776	845	-8,2%	-1,9%	811	779	4,2%
Het aantal bekeuringen dat werd afgegeven kan met terugwerkende kracht naar boven (door nagekomen registraties) worden bijgesteld.	2.719	2.719	0,0%	12,4%	2.816	2.870	-1,8%
Incidenten personen vervoer / overgevoeren (dagje)	2.301	2.162	6,5%	10,4%	2.241	1.903	14,6%
Waaraan overlast veroorzaakt persoon	517	601	-14,0%	-21,9%	575	430	31,6%
(Soging tot) Zelfdoding	150	117	28,2%	8,7%	127	140	-9,3%
Overlast, spanning in wijk	11.374	12.068	-5,7%	21,9%	11.254	8.971	25,4%
Waaraan Overlast veroorzaakt	294	311	-5,5%	3,0%	287	244	18,4%
Waaraan Overlast veroorzaakt	2.719	2.719	0,0%	12,4%	2.816	2.870	-1,8%
Waaraan Overlast veroorzaakt	2.301	2.162	6,5%	10,4%	2.241	1.903	14,6%
Waaraan Overlast veroorzaakt	517	601	-14,0%	-21,9%	575	430	31,6%
Online misdrijf	1.602	1.869	-14,3%	-28,9%	1.568	1.425	9,3%

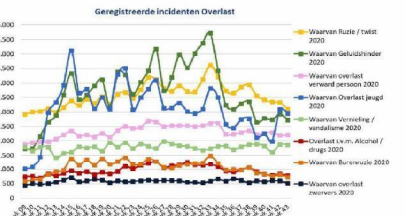
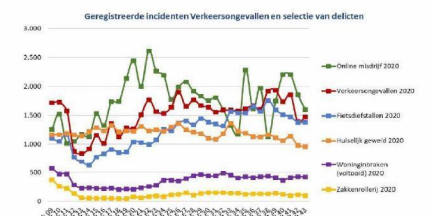
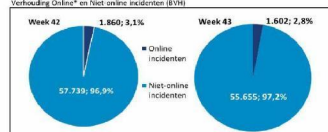
Bron: Politie (BVI), peildatum 20 oktober 2020

De incidentensoorten onder 'Bijzondere overlast' en/of die kleine aantallen bevatten zijn niet opgenomen in onderstaande twee grafieken.

Opmerkingen bij het aantal registraties van incidenten in BVH

Het aantal verkeersongevallen nam in de rapportageweek weer toe, met 6%. De meeste vormen van criminaliteit in bovenstaande tabel daalden, zakkenrollen stegen met 14%. Het aantal Woninginbraken nam met zo'n 2% af. Vorig jaar steeg dit aantal in de vergelijkbare week nog met 14%, wat normaal is in deze tijd van het jaar (donkere dagen). Ook online misdrijf daalde met bijna 14% (hoewel hier een slag om de arm moet worden gehouden omdat het aantal afhankelijk is van de registratiecapaciteit). (Quadrant) is dat het aantal (soging tot) zelfdoding met ruim 28% steeg. Het was in de afgelopen periode gedeeltelijk en het aantal ligt ongeveer op het gemiddelde sinds het begin van de coronaperiode. Suicide werd ook 20% meer als zoekopdracht gegoegeerd (zie Social media monitor).

Overlast daalde over de gehele linie in de rapportageweek (naar is nog steeds groter dan in 2019, vooral leedoverlast). Vanaf de volgende editie van de CCCM zal ook vuurwerkoverlast worden getoond. Dat nam de afgelopen periode sterk toe en steg bijvoorbeeld met bijna 21% naar 1.878 incidenten in week 43 t.o.v. voorgaande week. De aantallen zijn ruim 100% hoger dan vorig jaar.

* Steeds voor 'Online misdrijf'. Fraude met online handel (FIR). Cybercrime (FIR), etc. registraties met indicatie Cybercrime buiten FIR en ver F620 (Overige horizontale fraude) alleen de inbrengingen van VirusApp-fraude.

Vervolg BVH-registraties (incidenten)

Verdachte en betrokken overlastgevende jeugdigen**

Jeugdigen onder de 18 jaar	1.681
Jeugdigen 18 t/m 22 jaar	720
Jeugdigen 23 t/m 27 jaar	102
Totaal aantal jeugdigen (t/m 27 jaar)	2.503

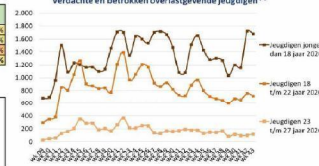
Bron: Politie (BVH), peridatum 26 oktober 2020

Reportage week

(R)	1.722
(R-1)	1.720
(R-2)	1.720
(R-3)	1.720

Verdachte en betrokken overlastgevende jeugdigen**

R en R-1	2,4%
R en R-2	5,8%
R en R-3	2,9%

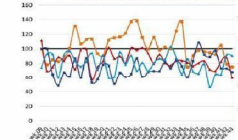

Opmerkingen bij het aantal Verdachte en betrokken overlastgevende jeugdigen

Het aantal incidenten jeugdoverlast (zie tweede tabel) nam af in de rapportageweek. En een afname zien we ook in het aantal jeugdigen dat daarvan wordt verdacht of erbij betrokken is, althans, bij de twee jongste categorieën. De categorie 23 t/m 27-jarigen is daar een uitzondering op, daar nam het aantal jeugdigen met 20 personen toe, een stijging van bijna 20%.

** Betreft aantal jeugdigen als verdachte of betrokken geregistreerd bij de incidenten 'Overlast jeugd', dit zijn twee verschillende kengaten (personen en incidenten)

Geregistreerde incidenten; index t.o.v. week 09

Geweldsincidenten tegen mensen met publieke taak

GTPA index t.o.v. wk 1 t/m 9 van 2020	79%
VPT index t.o.v. wk 1 t/m 9 van 2020	68%

Bron: Politie (BVH), peridatum 29 oktober 2020

Reportage week

(R)	79%
(R-1)	79%
(R-2)	79%
(R-3)	79%

Opmerkingen bij geweldsincidenten tegen mensen met publieke taak

Deze grafiek toont een index: gerelateerde aantallen t.o.v. het weekgemiddelde van de eerste negen weken van 2020 (=100%). De reden voor de toename is dat het aantal incidenten geen toename geeft in het aantal betrokken college's. Daarom wordt alleen de trendmatige ontwikkeling getoond en is het aantal incidenten van vlak vóór de corona-periode als 100%-norm gesteld. Het aantal GTPA-incidenten alsook het aantal VPT-incidenten blijft ruim onder het weekgemiddelde van de periode vóór de coronasituatie.

Social media monitor (IAT)

Top 10 Toernemende termen uit Social Media berichten

Termen	Toename t.o.v. vorige week	Gerelateerde termen
1. Asielzoekers	x6.4	Quarantaine, AZC
2. Antwerpen	x3.8	21 oktober, bocom
3. Illigat	x3.4	Eerst, einde, sociaal
4. Complot	x3.3	Islam, geweld, Lubach
5. Scholen	x3.8	Nieuw, hypotheek, woning
6. Vuurwerk	x2.6	Buit, overlast, herrie
7. Bang	x2.6	Angst, haat, buurman
8. Beelden	x3.2	Intensieve care, doden, vol
9. Schapen	x2.3	Lubach, eng, wakker
10. Scholen	x2.1	Dicht, verspreiding, mondmaskjes

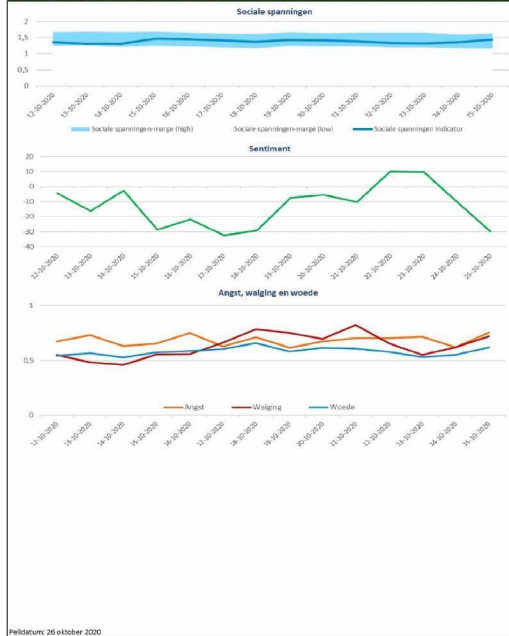
Bron: IAT Social media monitor voor de Generieke Monitor, peridatum 25 oktober 2020

Gedrag Trends zoekopdrachten

Termen	Toename t.o.v. vorige week	T.o.v. wk 1, 2020	Gerelateerde termen
1. Discriminatie	0%	50%	Zwarte Piet, George Floyd
2. Online misdrijf	40%	50%	Cyber security, gokken, bocom
3. Overlast	35%	20%	Buizen, geluid, vuurwerk
4. Overval	20%	25%	Horloges, (M)erodeer gemeentebestuur, zie duiding
5. Overval	0%	15%	Individueel, prijs, Rijk
6. Suicide	20%	-30%	Dien Haag, 113, depressie, ik wil zelfmoord plegen
7. Fraude	5%	-5%	Identiteitsfraude, Pons, Tiktok, marktplaats
8. Huiselijk geweld	0%	35%	Apartheid, zwaarpunten, partner
9. Nieuws	15%	60%	Communicatie, Lubach, Elia's
10. Alpersing	40%	35%	Bitcoin, emotioneel, verhuizen

Het sentiment omtrent corona op social media is in de rapportageweek erg laag. Dit lijkt met name het gevolg van de verdere toename van corona-besmettingsgevallen in Nederland. Ook is er een toename van sterk negatief beladen woorden zoals haat en angst. Deze emotionele reactie komt door gebruikers die angst uiteten over een eventuele overbezetting van de ziekenhuizen en de gebruikers die hier tegenover staan en zich sterk negatief uiten. Deze week zet de stijging van termen gerelateerd aan coronabeveiliging voort. Dit lijkt grotendeels gedreven door een uitzending van Arjen Lubach waarbij coronabeveiliging uitlokte. Dit is de eerste keer dat meerdere gemeenten genoemd worden in combinatie met de term overval. In orde van omvang zien we de gemeenten: Zoetermeer, Almere, Emmen, Groningen, Maastricht, Amsterdam, Alstede, Den Haag, en Rotterdam. Dit slot zien we zowel op social media als in de zoekopdrachten een toename in termen gerelateerd aan overlast door vuurwerk.

Sociale spanningen monitor (WODC en CBS)

Peridatum 26 oktober 2020

Aanwezende informatie

IOCTA 2020

Tijdens het hoogtepunt van de coronacrisis was een scherp piek zichtbaar in online aangetroffen kinderspraken, meldt Eurostat in het Internet Organized Crime Threat Assessment (IOCTA) 2020. Het was de reden van seksueel kindermisbruik nam een vlucht, mede door de toegenomen vraag na de reisbeperkingen. De gebruikers doen er nog steeds alles aan om hun identiteit te verbergen, zoals het gebruik van VPN's, versleutelde berichten en versleutelde communicatie-applicaties. Tegelijkertijd heeft de coronacrisis ook op dit vlak zijn uitwerking gehad op de handhaving van de wetgeving van de opsporingsdiensten, constateert Eurostat.

Ransomware wordt in het rapport genoemd als de grootste digitale dreiging. Cyberaanvalen worden getoond uit te komen van steeds vaker uit publieke en private organisaties. Op die manier kunnen crimineel meer logisch en is de kans groter dat het (cryptogeld) ook daadwerkelijk wordt overgemaakt. Steeds vaker wordt bedreigd met het openbaar maken van gezins- (bedrijfs) gegevens.

Als relatief nieuwe trend noemt Eurostat 'SIM swapping', waarbij hackers een mobiel telefoonnummer op lijke wijze overzetten op een eigen simkaart. Zo kunnen beveiligingsmaatregelen als multifactorauthenticatie omzeild worden en bijvoorbeeld accounts van bankrekeningen worden overgenomen. Eurostat pleit voor meer internationale samenwerking bij de aanpak van cyberdreiging, waarbij de Joint Cybercrime Action Taskforce van vitaal belang is. (bron: <https://tinyurl.com/y65v9dtr>)

Sociale spanningen (zie grafieken links hierboven)

In de rapportageweek (week 43 van 19 t/m 25 oktober) was geen sprake van verhoogde sociale spanningen. Het sentiment (dat in de sociale spanningen monitor meer is dan alleen coronagerelateerd) kwam weer wat onthoofd na de onthoofding op 16 oktober van de Franse leraar die een spottend van Mohammed in de klas had laten zien (ondanks piek bij walging op 21 oktober, toen de leraar in Frankrijk werd hericet) en daalde vanaf 23 oktober weer door meerdere zowel coronage- als niet-coronagerelateerde onderwerpen.

* Selectie voor 'Online misdrijf': Fraude met online handel (FEB), Cybercrime (FEB), exact registraties met indicatie Cybercrime buiten (FEB) en van (FEB) (Overige horizontale fraude) alleen op inkomingszaken van Vrijheids-Ag-fraude